

Metsästäjätutkintokoulutuksen järjestämisestä
Asianro: 305/02.02.00.00/2016

Riistanhoitoyhdistykset

Tämä ohje korvaa 29.5.2020 annetun ohjeen.

Metsästäjätutkintokoulutus (metsästäjävalmennuskurssi)

Suomen riistakeskus on päivittänyt vapaaehtoisen metsästäjävalmennuskurssin järjestämistä varten laaditun koulutuspaketin vastaamaan vuoden 2023 tilannetta.

Järjestettävän kurssin suositeltava kesto on vähintään 12 tuntia. Koulutuksen pituus voi kuitenkin vaihdella paikallisista erityisolosuhteista ja kurssin järjestäjän mahdollisuuksista riippuen. Myös koulutuksen sisältöä voi laajentaa ja monipuolistaa. Koulutuksen voi järjestää myös etäyhteyksin. Suositeltavin tapa on kuitenkin järjestää koulutus lähitilaisuutena.

Metsästäjän opas (kirja tai sähköinen versio) toimii sekä kurssille tulevien että kouluttajien perusteoksena. Sen lukeminen on suositeltavaa ennen koulutukseen osallistumista (kurssilaiset) tai sen järjestämistä (kouluttajat). Riistanhoitoyhdistysten tutkintokouluttajat pääsevät lukemaan maksutta sähköistä metsästäjän opasta kirjautumalla Riistainfoon Oma riista -tunnuksilla. Opas löytyy etusivulta kohdasta Siirry lukemaan, mikäli tutkintokouluttajan tehtävä on lisäksi henkilölle tehtävänä Oma riistaan.

Metsästäjän opas, tutkintokoulutus ja metsästäjätutkinto muodostavat **vastuullisuuden koulutusohjelman**. Vastuullisen metsästyksen ja hyvien metsästäjätapojen mukaisen toiminnan opettaminen kurssilaisille on metsästäjätutkintokoulutuksia järjestävien tärkeä tehtävä.

Metsästäjävalmennuskurssin kahdeksan osiota, suositeltava esittämisjärjestys ja suositeltavat minimikestoajat:

1. Metsästyslainsäädäntö	(2 h)
2. Lajintuntemus	(2 h)
3. Riistaekologia ja riistanhoito	(1 h)
4. Eettinen ja kestävä metsästys	(1 h)
5. Aseet ja patruunat metsästyksessä	(2 h)
6. Metsästyksen turvallisuus	(1 h)
7. Pyyntivälineet ja -menetelmät	(2 h)
8. Saaliin käsittely	(1 h)

Koulutuspaketin käyttö

Koulutuspaketin käyttö on sallittua vain metsästäjätutkintokouluttajille metsästäjätutkintokoulutuksen järjestämistä varten. Muiden tahojen kuin riistanhoitoyhdistysten järjestämissä metsästäjätutkintokoulutuksissa materiaalin käyttö on

sallittu vain Suomen riistakeskuksen Palvelut -prosessin erikseen myöntämällä kirjallisella luvalla.

Esitystä tai siinä olevia valokuvia, videoita ja animaatioita ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen. Niitä ei saa irrottaa esityksestä, jakaa tai myydä kurssilaisille tai luovuttaa ulkopuolisille. Materiaalien käyttöoikeus koskee vain metsästäjätutkintokoulutuksia järjestäviä henkilöitä.

Koulutuspaketti sisältää kouluttajille hyödyllisiä muistiinpanoja muistiinpanonäkymässä. Niihin kannattaa perehtyä ennen koulutuksen järjestämistä. Muistiinpanot eivät näy esitystä pidettäessä kurssilaisille.

Osioiden järjestämisessä huomioon otettavia asioita

Metsästyslainsäädäntö

Metsästäjän oppaaseen on kirjoitettu auki ne kirjoittamishetkellä ajantasaiset säädökset, jotka ovat tärkeitä osana metsästysharrastusta aloitettaessa. Näitä keskeisiä ja tärkeitä hallittavia asioita käydään läpi myös koulutuspaketissa.

Kurssilaisia tulee ohjata seuraamaan jatkossa itse aktiivisesti metsästystä koskevassa lainsäädännössä tapahtuvia muutoksia. Näistä muutoksista tarjotaan tietoa Suomen riistakeskuksen verkkosivuilla sekä Metsästäjä ja Jägaren -lehdissä. Riistainfo.fi -sivujen Lait ja asetukset -osiossa julkaistaan säädösmuutostietoja niiden voimaantulo vuoden perusteella jaoteltuna. Riistainfosta löytyvät myös suorat linkit metsästystä koskeviin lakeihin ja asetuksiin (Finlex.fi).

Lajintuntemus

Lajintuntemusosio koostuu nisäkkäiden ja lintujen tunnistamisesta. Lintuosuus on toteutettu yhteistyössä Finnature Oy:n kanssa. Tekstit ja kuvat osioon on pääasiassa koonnut kansainvälisesti arvostettu lintuharrastaja Harri Taavetti. Kurssilaisten tulee oppia tuntemaan riistaeläimet, rauhoittamattomat lajit ja vieraslajit sekä erottamaan ne niitä läheisesti muistuttavista lajeista.

Riistaekologia ja riistanhoito

Osio pohjautuu piirroskuviin ja maalauksiin.

Eettinen ja kestävä metsästys

Osion lähestymistapa eroaa muista osioista siten, että opetettavat asiat tuodaan esiin aloituskuvan avulla, jonka tarkoituksena on herättää keskustelua. Kouluttaja voi edesauttaa keskustelun syntymistä tekemällä kysymyksiä kuvaan liittyen. Kuvadian jälkeen käydään tärkeät asiat läpi tekstidian avulla.

Aseet ja patruunat metsästyksessä ja Metsästyksen turvallisuus

Tämän osion tärkeitä asioita on muun muassa saada kurssilaiset oppimaan, millaisia erilaisia aseita ja patruunoita on ja minkälaista riistaa niillä voi metsästä. Aseiden käyttöön liittyvät turvallisuusnäkökulmat ovat erityisen tärkeitä opetettavia asioita.

Metsästysammunnan ABC –koulutusohjelmaa on kehitetty Suomen Metsästäjäliiton toimesta vuodesta 2016 lähtien. Suomen Metsästäjäliitto on tuottanut laajan ja hyvän materiaalin, joka sisältää myös paljon videoita. Videot näkyvät esityksessä tietokoneen ollessa verkossa. Videoiden nettiosoitteet löytyvät myös kouluttajan muistiinpanonäkymästä. Aseet ja patruunat osion videoita kannattaa näyttää kouluttajan harkinnan mukaan käytettävissä olevan ajan puitteissa.

Oleellisimmat videot on pyritty sisällyttämään itse esitykseen, ja loput videot löytyvät esityksen jälkeen piilotettuina. Kouluttaja voi siirtää piilotettuja dioja takaisin esitykseen ja klikata piilota dia -kohtaa, jolloin diat tulevat taas näkyville myös diaesitys -näkyvässä.

Videot ovat kaikkien katsottavissa internetissä Suomen Metsästäjäliiton Metsästysammunnan ABC –sivustolta:
<https://metsastajaliitto.fi/metsastajalle/metsastysammunnan-abc>.

Metsästäjäatutkintokoulutuksen yhteydessä on suositeltavaa järjestää käytännön aseenkäsittelyyn tutustumismahdollisuus ampumaradalla, jos se on mahdollista koulutusta järjestävän toimesta. Kuten teoriaosuudessaakin myös ampumaradalla kannattaa kiinnittää huomiota aseiden ja patruunoiden turvalliseen käsittelyyn.

Metsästäjäatutkintokoulutukseen osallistuville kannattaa suositella osallistumista Metsästysammunnan ABC-kurssille, jossa käydään läpi metsästysammunnan ja turvallisen aseenkäsittelyn perusasioita. Kurssilaiset saavat kurssin käymisestä metsästysampumakortin.

Ennen metsästäjäatutkintokoulutuksen järjestämistä kannattaa varmistaa, missä ja milloin järjestetään lähimmät ABC-koulutukset ja esitellä ne kurssilaisille.
<https://metsorekisteri.metsastajaliitto.fi/Tapahtumanhallinta/tapahtumakalenteri.aspx?jarjestajald=2402555>

Oman alueen ampumaradat ja ampumakoulutukset

Koulutusta järjestävien on hyvä kertoa oman alueensa ampumaradoista ja niiden käytöstä. Kurssilaisten on hyvä tietää, missä ampumaratoja on ja miten niille pääsee harjoittelemaan. Kurssilaisia tulee myös kannustaa harjoittelemaan ja kehittämään aktiivisesti omia taitojaan ampumaradalla.

Pyyntivälineet ja menetelmät

Osio koostuu valokuvista ja videoista. Videot ovat näytettävissä tietokoneen ollessa verkossa. Videoiden nettiosoitteet löytyvät myös kouluttajan muistiinpanonäkymästä. Jos nettiyhteyttä ei ole, asiat voi käydä läpi myös valokuvien avulla. Kouluttajien kannattaa käyttää myös omaa paikalle tuotavaa havainnollistavaa materiaalia, kuten loukkuja, heti tappavia rautoja tms.

Saaliin käsittely

Osio on koostettu valokuvista ja videoista. Videoiden avulla on helpompi havainnollistaa eri vaiheiden eteneminen. Kouluttajien kannattaa hyödyntää myös omaa oheismateriaalia, kuten täytettyjä eläimiä, nahkoja, trofeita tms.

Suomen riistakeskuksen Riistainfon videot ovat kaikkien katsottavissa osoitteessa <https://www.riistainfo.fi/videot/>. Riistainfon sisältöä ja sen käyttöä kannattaa esitellä

kurssilaisille jo metsästäjätutkintokoulutuksen alussa. Riistainfosta löytyvät myös syventävät jatkokoulutusmateriaalit eri aiheista

Koulutuksen järjestäminen etäyhteydellä

Etäkoulutukset ovat toissijainen tapa järjestää koulutusta. Suositeltavin tapa on edelleen järjestää metsästäjätutkintoon valmentava koulutus lähikoulutuksena.

Suosittelava osallistujamäärä etäkoulutuksessa on enintään 30–50 henkilöä. Etäkoulutuksien ongelmaksi on koettu kurssilaisten ja kouluttajien välisen vuorovaikutuksen vähäisyys ja vähäiset keskustelut koulutuksen aikana. Tätä suuremmalle joukolle pidettynä vuorovaikutteisuus jää helposti vieläkin vähäisemmäksi.

Etäkoulutuksista on saatu myös kokemuksia, että kurssilaisten tutkinnon läpäisyprosentit ovat heikompia kuin lähikoulutukseen osallistuneilla. Tästä syystä etäkoulutukset toimivat lähinnä täydentävänä tapana järjestää koulutusta normiolosuhteissa. Samalle ne mahdollistavat koulutusten pitämisen myös poikkeusoloissa kokoontumisrajoitusten aikana. Pitkien välimatkojen alueilla etäkoulutus mahdollistaa koulutukseen osallistumisen kohtuullisin kustannuksin ja säästää aikaa (ei polttoainekustannuksia, ei matkustamiseen käytettävää aikaa). Lähikoulutukset ovat kuitenkin edelleen ensisijaisia ja suositeltavin tapa järjestää koulutusta.

Etäkoulutuksen järjestämiseen voi käyttää esimerkiksi Teamsia, mutta riistanhoitoyhdistys voi järjestää koulutusta myös muilla parhaaksi katsomillaan ohjelmissa. Riistanhoitoyhdistyksen päättäessä järjestää tutkintoon valmentavaa koulutusta etänä, tulee riistanhoitoyhdistyksen huolehtia, että koulutusta järjestävillä henkilöillä on käytössään etäkoulutuksen järjestämisen mahdollistava ohjelma. Jos koulutusta järjestetään riistanhoitoyhdistyksen tietokoneella, voi riistanhoitoyhdistys ostaa siihen lisenssin parhaaksi katsomansa ohjelman käyttöön. Ilmaisilisensseissä on usein rajoitettu käyttöä ajallisesti ja osallistujamäärän suhteen liian tiukasti. Lisenssin ostaminen mahdollistaa sen, että riistanhoitoyhdistys voi järjestää muitakin tilaisuuksiaan tarvittaessa etäyhteyksin

Ennen etäkoulutuksen järjestämistä on tutustuttava käytettävään ohjelmaan ja kokousasetusten säätämiseen. Verkkoyhteyden tulee olla hyvä.

Koulutukseen liittyvien maksujen keräämisen voi tehdä esimerkiksi etukäteen. Kurssilaiset voivat maksaa osallistumismaksun riistanhoitoyhdistyksen tilille, jonka jälkeen maksusuoritusta vastaan toimitetaan henkilölle linkki koulutukseen osallistumiseksi.

Etäkoulutukset ilmoitetaan entiseen tapaan oman riistanhoitoyhdistyksen koulutuksina ja niitä mainostetaan oman riistanhoitoyhdistyksen koulutuksina. Jos tilaisuuteen ilmoittautuu henkilöitä muualta, heidät voi kuitenkin ottaa mukaan koulutukseen.

Kouluttajien tulee tarkkailla, ettei tilaisuuksia tallenneta. Tallentaminen tulee estää, jos mahdollista kokousasetuksista ja tilaisuuden aluksi on syytä mainita, ettei tallentaminen ole sallittua.

Kouluttajien esiintyminen ja kielenkäyttö

Koulutustilaisuuksissa kouluttajien tulee esiintyä asiallisesti sekä käyttää koulutettavat huomioon ottavaa selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Kouluttajien tulee muistaa, että

osallistujille tilaisuudet ovat yleensä ensimmäisiä kosketuksia riistanhoitoyhdistykseen ja koko riistahallintoon, joten heille muodostuva käsitys riistahallinnosta, alan toimihenkilöistä ja metsästyksestä rakentuu pitkälti koulutustilaisuuden kokemusten pohjalta. Siksi muun muassa sukupuoleen viittaavaa terminologiaa tulee välttää esiinnyttäessä. Esimerkiksi termejä "hivimiehet", "SRVA-miehet" ja "passimiehet" tulee välttää, ellei ole tarkoitus nimenomaan korostaa sukupuolta. Esimerkissä mainittujen termien sijaan voidaan ja tulee puhua hirvenmetsästäjistä, SRVA-toimijoista tai SRVA-henkilöistä, passittajista, ampujista tai ampujana toimivista ja niin edelleen.

Antoisia koulutushetkiä,

Jari Pigg
apulaisjohtaja
Suomen riistakeskus